

Αθήνα, 17/1/ 2025

Προς το Προεδρείο της Βουλής των Ελλήνων

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς τον κ. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων

Θέμα: «Σοβαρά προβλήματα στην ελαιοκομία της Κρήτης».

Ο Βουλευτής, ν. Ηρακλείου ΣΥ.ΡΙΖ.Α - Προοδευτική Συμμαχία Μαμουλάκης Χαράλαμπος (Χάρης), καταθέτει προς τον κ. Υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων, αναφορά το υπόμνημα του Συνδέσμου Ελαιοκομικών Δήμων Κρήτης (ΣΕΔΗΚ), (που έχει αναρτηθεί στο site hania.news) με το οποίο υπογραμμίζουν τα σοβαρά πλήγματα που έχει υποστεί τα τελευταία χρόνια η ελαιοκομία, ειδικά στην Κρήτη, εξαιτίας συγκεκριμένων πολιτικών επιλογών που έχουν γίνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στο πλαίσιο των Κοινών Αγροτικών Πολιτικών (ΚΑΠ).

Επισυνάπτεται η επιστολή

Παρακαλούμε για την απάντηση και τις δικές σας ενέργειες.

Αθήνα, 17/1/2025

Ο καταθέτων Βουλευτής

Μαμουλάκης Χάρης

ΣΕΔΗΚ: Σοβαρά πλήγματα στην ελαιοκαλλιέργεια της Κρήτης από πολιτικές επιλογές

[Ομάδα Σύνταξης](#) 14 Ιανουαρίου 2025

Σοβαρά πλήγματα έχει υποστεί τα τελευταία χρόνια η ελαιοκομία, ειδικά στην Κρήτη, εξαιτίας συγκεκριμένων πολιτικών επιλογών που έχουν γίνει σε ευρωπαϊκό επίπεδο, στο πλαίσιο των Κοινών Αγροτικών Πολιτικών (ΚΑΠ), όπως τονίζει ο Σύνδεσμος Ελαιοκομικών Δήμων Κρήτης, σε υπόμνημα που παρέδωσε στον υπουργό Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων Κώστα Τσιάρα ο πρόεδρος του ΣΕΔΗΚ, δήμαρχος Πλατανιά Γιάννης Μαλανδράκης, κατά τη διάρκεια της [ευρείας σύσκεψης που πραγματοποιήθηκε χθες στο Μέγαρο της Περιφερειακής Ενότητας Χανίων](#).

«Η ελαιοκαλλιέργεια, ενώ αναμφισβήτητα αποτελεί ένα κλάδο τεράστιας στρατηγικής σημασίας, ίδιας ή και κατά πολύ υψηλότερης αυτής του βαμβακιού (το οποίο το ελληνικό στρατηγικό σχέδιο θέτει σε υψηλή προτεραιότητα), όχι μόνο δεν υποστηρίζεται, αλλά αντίθετα, χωρίς επίσημη αιτιολόγηση, τίθεται υπό εμφανέστατη δυσμένεια», σημειώνει ο ΣΕΔΗΚ, που εξηγεί τι ακριβώς έχει συμβεί και καταθέτει συγκεκριμένες προτάσεις για την αντιστροφή της υφιστάμενης κατάστασης.

Μεταξύ άλλων, σημειώνει ότι «η ενίσχυση των 152,9 ευρώ/στρέμμα που ελάμβαναν κατά μ.ο. οι ελιές πριν το 2014 με συνεχείς περικοπές (συγκλίσεις) έφτασαν στα 48,5 ευρώ/στρέμμα με την προηγούμενη ΚΑΠ και με την ερχόμενη οδηγούνται στα 28 ευρώ/στρέμμα, εξισωνόμενες περίπου με εκείνες των ασκεπών εκτάσεων

και βοσκότοπων!»

Και προσθέτει: «Η αναδιανεμητική ενίσχυση (περί τα 11 ευρώ/ στρέμμα), η οποία προβλέφθηκε για να εξομαλύνει αδικίες, τελικά εξοστρακίζει από τις ενισχύσεις χιλιάδες ελαιοπαραγωγούς αφού η χορήγησή της στις "Μόνιμες" καλλιέργειες, στις οποίες η ελιά εντάσσεται, προβλέπεται μόνο για εκμεταλλεύσεις 10-40 στρεμμάτων. Έτσι ελαιοκαλλιεργητές με κάτω από 10 στρέμματα, στην Κρήτη, όπου ο μέσος κλήρος είναι 11 στρέμματα, αποτελούν την πλειοψηφία, εξοστρακίζονται. Επομένως η σύγκλιση για τους συντάκτες των εθνικού σχεδίου της ΚΑΠ δεν γίνεται με τη μείωση των μεγάλων ενισχύσεων και αύξηση των μικρών αλλά με την εξαφάνιση των μικρών».

Αναλυτικά, στο υπόμνημα, η Διοίκηση του ΣΕΔΗΚ επισημαίνει τα εξής:

«Αξιότιμε Κύριε Υπουργέ

Το Διοικητικό Συμβούλιο του ΣΕΔΗΚ, παρά το ότι με τα αρ. [71/14-4-2021](#), [133/16-12-2021](#) και [23/16-6-2022](#), 6/06-03-2024 υπομνήματά του προς ΥΠΑΑΤ, έχει υποβάλλει τις επιστημονικές του για τα προβλήματα της ελαιοκαλλιέργειας και τις προτάσεις του για αντιμετώπισή τους με τη νέα ΚΑΠ, χωρίς καμιά ανταπόκριση, αποφάσισε ομόφωνα όπως τις επαναφέρει επικαιροποιημένα, με την ελπίδα ότι η νέα ηγεσία του ΥΠΑΑΤ θα τις εξετάσει με μεγαλύτερη προσοχή και κατανόηση.

Η στρατηγική αξία της ελαιοκαλλιέργειας

Είναι σε όλους γνωστό και αναμφισβήτητο ότι η ελαιοκαλλιέργεια στη χώρα μας, η οποία επί χιλιάδες χρόνια είναι άρρηκτα δεμένη με την πολιτιστική, θρησκευτική και οικονομική ζωή των κατοίκων της, εξακολουθεί ακόμη και σήμερα να έχει ιδιαίτερα υψηλή στρατηγική αξία.

Προσφέρει εισόδημα και απασχόληση άμεσα στο 40% των αγροτικών εκμεταλλεύσεων της χώρας συμβάλλει σημαντικά στο εξαγωγικό εμπόριο, ενισχύει την επισιτιστική ασφάλεια, ενώ παράλληλα αποτελεί ένα φυσικό δάσος, τεράστιας περιβαλλοντικής αξίας, που συμβάλλει αποφασιστικά στις νέες στρατηγικές της ΕΕ "Από το χωράφι στο τραπέζι" και "Βιοποικιλότητα".

Η πολιτική υποβάθμιση της ελαιοκαλλιέργειας

Η ελαιοκαλλιέργεια, ενώ αναμφισβήτητα αποτελεί ένα κλάδο τεράστιας στρατηγικής σημασίας, ίδιας ή και κατά πολύ υψηλότερης αυτής του βαμβακιού (το οποίο το ελληνικό στρατηγικό σχέδιο θέτει σε υψηλή προτεραιότητα), όχι μόνο δεν υποστηρίζεται, αλλά αντίθετα, χωρίς επίσημη αιτιολόγηση, τίθεται υπό εμφανέστατη δυσμένεια.

Με τις προηγούμενες ΚΑΠ, ο κλάδος της ελαιοκομίας, όχι μόνο δεν ενισχύθηκε αλλά αντίθετα, υποβαθμίστηκε και δέχτηκε σοβαρά πλήγματα, μεταξύ των οποίων τα κυριότερα ήταν:

– Οι ελαιώνες, ενώ δεν αποτελούν μια απλή εδαφική έκταση, αλλά μια μόνιμη επένδυση, η οποία απαιτεί μόχθους γενεών για να υπάρξει, εντάχθηκαν αδικαιολόγητα στην Περιφέρεια που με την Εθνική ΚΑΠ επονομάζεται άλλοτε “Μόνιμες” και άλλοτε “Δενδρώδεις” καλλιέργειες και ενισχύονται με βάση την έκταση του εδάφους που καταλαμβάνουν και όχι με την πραγματική δική τους αξία, η οποία είναι πολλαπλάσια της αξίας του εδάφους.

– Οι ενισχύσεις που προβλέπονται για τους ελαιοπαραγωγούς είναι αντιστρόφως ανάλογες με τον συνολικό αριθμό τους. Αυτό φαίνεται καθαρά από στοιχεία του ΟΣΔΕ (πίνακας 1) σύμφωνα με τα οποία οι ελαιοκομικές εκμεταλλεύσεις, ενώ αποτελούν το 40% περίπου του συνόλου των γεωργικών εκμεταλλεύσεων της χώρας, απολαμβάνουν μόνο το 20% περίπου του συνόλου των ενισχύσεων.

Πίνακας 1

– Οι ενισχύσεις των περίπου 550 εκατ. ευρώ, που επί δεκαετίες παρέχόταν μόνο στους ελαιώνες, αφού μειώθηκαν αρχικά σε μόνο 470 εκατ. ευρώ, κατανεμήθηκαν στη συνέχεια σε σειρά άλλων δενδρωδών καλλιεργειών, με αποτέλεσμα η ανά στρέμμα αναλογούσα ενίσχυση να μειωθεί μέχρι και 70%.

Οι συνεχείς περικοπές των ενισχύσεων

(α) Η ενίσχυση των 152,9 ευρώ/στρέμμα που ελάμβαναν κατά μέσο όρο οι ελιές πριν το 2014 με συνεχείς περικοπές (συγκλίσεις) έφτασαν στα 48,5 ευρώ/στρέμμα με την προηγούμενη ΚΑΠ και με την ερχόμενη οδηγούνται στα 28 ευρώ/στρέμμα, εξισωνόμενες περίπου με εκείνες των ασκεπών εκτάσεων και βοσκότοπων!

(β) Η περικοπή από τις ενισχύσεις των μικρών εκμεταλλεύσεων που έχουν εκτάσεις κάτω από 4 στρέμμα ή λαμβάνουν ενισχύσεις

χαμηλότερες των 250 ευρώ, η οποία -με δεδομένο ότι η μέση έκταση ελαιώνων ανά ελαιοπαραγωγό στην Κρήτη είναι μόλις 11 στρέμματα- συνετέλεσε ώστε χιλιάδες ελαιοπαραγωγοί, άνω του 30% του συνόλου, να τεθούν εκτός ενισχύσεων.

Η άστοχη αναδιανεμητική ενίσχυση

Η αναδιανεμητική ενίσχυση (περί τα 11 ευρώ/στρέμμα), η οποία προβλέφθηκε για να εξομαλύνει αδικίες, τελικά εξοστρακίζει από τις ενισχύσεις χιλιάδες ελαιοπαραγωγούς αφού η χορήγησή της στις "Μόνιμες" καλλιέργειες, στις οποίες η ελιά εντάσσεται, προβλέπεται μόνο για εκμεταλλεύσεις 10-40 στρεμμάτων. Έτσι ελαιοκαλλιεργητές με κάτω από 10 στρέμματα, στην Κρήτη, όπου ο μέσος κλήρος είναι 11 στρέμματα, αποτελούν την πλειοψηφία, εξοστρακίζονται. Επομένως η σύγκλιση για τους συντάκτες των εθνικού σχεδίου της ΚΑΠ δεν γίνεται με τη μείωση των μεγάλων ενισχύσεων και αύξηση των μικρών αλλά με την εξαφάνιση των μικρών.

Τα επικίνδυνα οικολογικά σχήματα

Οι πράσινες ενισχύσεις ή τα λεγόμενα "οικολογικά σχήματα" αποτελούν μια άλλη ενίσχυση, η οποία ενώ μέχρι τώρα παρεχόταν αυτοδίκαια στις ελιές ως ποσοστό 30% της συνολικής, αφού τηρούν όλες τις περιβαλλοντικές προϋποθέσεις, με την ερχόμενη ΚΑΠ αποτιμούνται σε 35 ευρώ/στρέμμα και θα καταβάλλονται με τήρηση περιεργων και αντιφατικών όρων που τις καθιστούν όχι μόνο ασύμφορες, αλλά και ανασφαλείς από πλευράς δάκου!

Οι ενδιαφερόμενοι γεωργοί για να τύχουν της ενίσχυσης των 35 ευρώ/στρέμμα πρέπει να εκτελούν πολλά και διάφορα μεταξύ των οποίων και τα έξης:

(α) Να εφαρμόζουν για τον δάκο τη μέθοδο της μαζικής παγίδευσης, μέθοδος που δεν έχει αποδειχτεί επιστημονικά ασφαλής και θέτει σε κίνδυνο όχι μόνο τα οικολογικούς, αλλά και γενικά όλους τους γύρω από αυτούς ελαιώνες.

(β) Να τηρούν Σχέδια Περιβαλλοντικής Διαχείρισης (ΣΠΔ) που απαιτούν επιπλέον δαπάνες.

Η εγκατάλειψη των παραδοσιακών ελαιώνων

Οι παραδοσιακοί ελαιώνες της χώρας, που βρίσκονται σε επικλινείς δύσβατες περιοχές, έχουν τεράστια κοινωνική και περιβαλλοντική αξία.

– Λειτουργούν ως ένα φυσικό δάσος που με το αειθαλές φύλλωμά τους αποτελούν ένα μόνιμο και ανέξοδο απορροφητήρα CO₂ που λειτουργεί σε ετήσια βάση, συμβάλλοντας αποφασιστικά στην αποτροπή της κλιματικής κρίσης.

– Φιλοξενούν στο φύλλωμά τους, αλλά και στη φυσική βλάστηση που φύεται στις αναβαθμίδες και τα πυκνά και επιμήκη (λόγω του καθεστώτος των μικρο-ιδιοκτησιών) κτηματικά όριά τους, πολυάριθμα είδη χλωρίδας και πανίδας, συμβάλλοντας αποφασιστικά στη διατήρηση της βιοποικιλότητας.

Ωστόσο, έχουν υψηλότερο κόστος καλλιέργειας και χαμηλή παραγωγικότητα, η οποία οδηγεί σε συνεχή εγκατάλειψη και ακαλλιέργειά τους.

Έτσι, καταλαμβάνονται από ζιζάνια που λειτουργούν ως προσάναμμα για την καταστροφή τους από πυρκαγιές (βλ. φωτογραφία κάτω) με οδυνηρές συνέπειες στο περιβάλλον, το κλίμα και τη διάβρωση του εδάφους!

Οι ελαιώνες αυτοί ήδη στην Ισπανία και πρόσφατα στην Ιταλία εντάσσονται σε ειδικά προγράμματα και ενισχύονται για τη διατήρηση και ανάκαμψή τους.

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΕΔΗΚ

Ο ΣΕΔΗΚ, μετά τα παραπάνω, προτείνει όπως το ΥπΑΑΤ εξετάσει και εντάξει στα πλαίσια της ΚΑΠ και της εθνικής πολιτικής τα εξής:

Στα πλαίσια της ΚΑΠ:

- 1.** Οι ελαιώνες πρέπει να ενταχθούν σε χωριστή ειδική κατηγορία ή "αγρονομική περιφέρεια" με το όνομα "ελαιώνες" μέσα στην οποία οι άμεσες ενισχύσεις θα πρέπει να αυξηθούν στα προ της νέας ΚΑΠ επίπεδα και, αν χρειαστεί, να τεθούν σε πλαίσια μόνο αγρονομικής περιφερειακής σύγκλισης.
- 2.** Οι παραδοσιακοί ελαιώνες που βρίσκονται σε δύσβατες επικλινείς περιοχές, για λόγους κοινωνικούς και περιβαλλοντικούς, πρέπει να υποστηριχθούν ιδιαίτερα και να ενταχθούν στις

συνδεδεμένες και αναδιανεμητικές ενισχύσεις, ανεξάρτητα από την έκτασή τους.

3. Οι μικροί ελαιοπαραγωγοί με ελαιώνες κάτω των 4 στρεμμάτων και ενισχύσεις κάτω από 250 ευρώ, που έχουν εξαιρεθεί με την ισχύουσα ΚΑΠ, πρέπει να αποκατασταθούν και να υπαχθούν ανεξάρτητα από την έκτασή τους σε ειδικό μέτρο ενιαίας ενίσχυσης 1.000 ευρώ ανά εκμετάλλευση, όπως είχε προταθεί αρχικά από θεσμούς της ΕΕ για μικρούς παραγωγούς.

4. Η αναδιανεμητική ενίσχυση για τις ελιές πρέπει να ισχύσει για όλους τους μικρούς παραγωγούς με εκτάσεις ελαιώνων κάτω από 20 στρέμματα.

5. Στα πλαίσια των οικολογικών σχημάτων πρέπει να ενταχτούν όλοι οι ελαιώνες που προστατεύονται με την **“συλλογική κρατική δολωματική δακοκτονία”**, η οποία, όπως αποδείχτηκε μετά από πολυετείς πειραματισμούς, αποτελεί την πλέον ασφαλή και οικολογική μέθοδο δακοπροστασίας.

Στα πλαίσια της εθνικής πολιτικής:

1. Η διάθεση του ελαιολάδου θα πρέπει να εξυγιανθεί με θέσπιση μέτρων για την διάθεση του χύμα με πλειοδοτικούς διαγωνισμούς από όλα τα συνεταιριστικά και ιδιωτικά ελαιοτριβεία που επιχορηγούνται από εθνικά ή κοινοτικά προγράμματα.

2. Οι ζημιές από καύσωνες στους ελαιώνες ή και θερμούς ανέμους κατά την άνθηση – καρπόδεση θα πρέπει να τύχουν ασφαλιστικής κάλυψης από τον ΕΛΓΑ, διότι η εξαίρεσή τους με τον ισχύοντα Κανονισμό είναι άδικη και δεν έχει καμία επιστημονική ή αγρονομική βάση».

